

OPONENTSKÝ POSUDEK

na disertační práci „Vliv nových nástrojových možností na skladatelské myšlení“ Jana Krejčíka

Práce je koncipována jako teoretická reflexe spojení a vzájemného ovlivňování nově vytvořených nebo modifikovaných hudebních nástrojů a skladeb pro ně vytvořených. Zkoumá vztah mezi interpretem a nástrojem či komplexnějším systémem, ptá se na hranice mezi hudebním nástrojem a strojem, a zamýšlí se nad vztahem lidského těla a zvuku, především nad významem hudebního gesta na hudební percepci.

Za velmi dobrý prvek pokládám uvedení práce rozbohem významu pojmů obsažených v názvu práce. Většinou se však jedná o značně subjektivní a neúplný popis. Uvítal bych i vymezení některých dalších frekventovaných termínů. Na velice mnoha místech textu se např. objevuje slovo „koncept“. Někde je použito jako synonymum pro hudební nástroj, jindy je k němu stavěno do protikladu („nástroje a koncepty“). Někdy označuje ideový návrh systému ovladač-počítač-nástroj, jindy jeho konkrétní technické řešení. U některých pojmů (frame, parciál, keyboard, ...) by bylo vhodné užívat nebo alespoň uvést běžné české ekvivalenty. Svá tvrzení autor často dokládá citacemi J.-C. Risseta. Bylo by užitečné více čerpat i z jiných zdrojů. Některé citace jsou nepřesně přeložené, čímž dochází k jejich významovému zkreslení. Naštěstí jsou k dispozici i původní francouzské verze, což umožňuje v případně nejasných formulacích v českém překladu nahlédnout do originálního textu.

Práce je spíše než obecným rozbohem sondou do autorova skladatelského myšlení založenou na podrobném průzkumu okolností vzniku několika jeho vybraných skladeb. Pro ně autor navrhl koncepci vlastních hudebních nástrojů, jejich zvukových generátorů, uživatelských rozhraní i potřebného programového vybavení. Úspěšně se mu podařilo zpracovat jejich technická řešení a realizovat systémy velice dobře použitelné při koncertním provádění skladeb.

Skladatel zabývající se modifikací hudebních nástrojů nebo tvorbou vlastních počítačem řízených zvukových systémů se dostává na mezioborovou půdu, kde se s hudební teorií a praxí setkává akustika a elektroakustika, organologie, elektrotechnika, elektronika, informatika, mechatronika a další disciplíny. Nelze předpokládat, že by mohl všechny obory beze zbytku ovládnout, přesto může jejich vybrané oblasti tvůrčím způsobem uchopit a dospět k hodnotným výsledkům.

Práce vyšla v roce 2012 tiskem ve spolupráci nakladatelství Triga a AMU. Je škoda, že text před publikováním nebyl důkladně recenzován. Mohly tak být opraveny chyby, odstraněno množství nepřesností a doplněny některé chybějící informace.

Stejně jako všechny metody kvalitativního výzkumu poskytující podrobné informace o vybraných aspektech zkoumaného subjektu, které však nelze zobecnit, přináší i předložená práce pohled na individuální pojetí autora, které nemůže mít všeobecnou platnost. Vymezuje však mnoho tématických okruhů souvisejících se zkoumanou problematikou. Přináší množství pohledů a názorů, nad kterými je třeba se dále zamýšlet, s nimiž lze polemizovat a jejichž další analýza může přispět k hlubšímu poznání a pochopení vymezených problémů.

Disertační práci proto doporučuji k obhajobě.

Milan Guštar